

ที่ กต ๑๔๐๓/๕๓๔

กระทรวงการต่างประเทศ

ถนนศรีอยุธยา กทม. ๑๐๔๐๐

๑๗ มีนาคม ๒๕๕๔

เรื่อง ผลการประชุมคณะกรรมการร่วมไทย-อิหร่าน ครั้งที่ ๘

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

อ้างถึง หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ที่ นร ๐๕๐๖/๔๑๐๓ ลงวันที่ ๙ มีนาคม ๒๕๕๓

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. สำเนาเอกสาร Agreed Minutes ของการประชุม JC ไทย-อิหร่าน ครั้งที่ ๘

พร้อมรายชื่อผู้เข้าร่วมประชุม

๒. ตารางติดตามผลการประชุม JC ไทย-อิหร่าน ครั้งที่ ๘

ตามหนังสือที่อ้างถึง แจ้งว่าคณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบตามที่กระทรวงการต่างประเทศเสนอให้แต่งตั้งคณะกรรมการฝ่ายไทยสำหรับคณะกรรมการร่วมไทย-อิหร่าน ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

ขอเรียนว่า กระทรวงการต่างประเทศได้เป็นเจ้าภาพจัดการประชุม คณะกรรมการร่วมด้านเศรษฐกิจ พาณิชยกรรม อุตสาหกรรม วิชาการ การเกษตรและวิทยาศาสตร์ (Joint Commission on Economic, Commercial, Industrial, Technical, Agricultural and Scientific Cooperation – JC) ไทย-อิหร่าน ครั้งที่ ๘ เมื่อวันที่ ๒๒-๒๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๔ ณ โรงแรมพลาซ่า แอทธินี กรุงเทพฯ โดยมีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศเป็นประธานร่วมกับนาย Mehdi Ghazanfari รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์อิหร่าน โดยมีผู้แทนสองฝ่ายทั้งภาครัฐและเอกชน ร่วมด้วย และขอเรียนสรุปผลการประชุมฯ ดังนี้

๑. ความร่วมมือด้านเศรษฐกิจ

๑.๑ การค้าการลงทุน

ทั้งสองฝ่ายเห็นพ้องว่าการแลกเปลี่ยนประสบการณ์และข้อมูลเกี่ยวกับกฎระเบียบด้านการค้าการลงทุนระหว่างกัน โดยเฉพาะวิธีดำเนินธุรกิจการค้าในสภาวะมาตรการคว่ำบาตร มีความสำคัญมากต่อการเพิ่มพูนความร่วมมือทางเศรษฐกิจ โดยหน่วยงานภาครัฐของทั้งสองฝ่ายควรส่งเสริมและอำนวยความสะดวกให้ภาคเอกชนเข้าร่วมการประชุม การสัมมนา และการจัดนิทรรศการด้านการค้าการลงทุนอย่างสม่ำเสมอ โดยเน้นการดึงดูดการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศ และการส่งเสริมการลงทุนโดยตรงในต่างประเทศ รวมทั้งสินค้าประเภทสินค้าก่อสร้าง อัญมณี เครื่องประดับ อะไหล่ยานยนต์ และอาหาร

อิหร่านมีศักยภาพเป็นตลาดสำคัญ โดยเฉพาะสำหรับสินค้าอาหาร ยา และเครื่องสำอาง แต่การส่งออกสินค้านี้ต้องผ่านการรับรองมาตรฐานการนำเข้าจากหน่วยงานราชการอิหร่านก่อน จึงจะขอใบอนุญาตนำเข้าได้ โดยมีระยะเวลาดำเนินการนาน

/ประกอบกับ ...

ประกอบกับระเบียบวิธีการดำเนินการยังมีความคลุมเครือและมีการเปลี่ยนแปลงบ่อยครั้ง ซึ่งฝ่ายอิหร่านรับที่จะพิจารณาให้มีการหารือระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องของสองฝ่ายเพื่อแก้ไขปัญหาดังกล่าว และเพื่อให้หน่วยงานของอิหร่านยอมรับมาตรฐานการตรวจสอบคุณภาพสินค้าไทย และยินยอมให้กระทรวงสาธารณสุขไทย ซึ่งเป็นหน่วยงานที่ออกใบรับรอง ได้รับการยอมรับจากหน่วยงานตรวจสอบมาตรฐานของอิหร่าน

ในประเด็นการค้าข้าว โดยที่ภาคเอกชนไทยยังขาดข้อมูลและไม่มีช่องทางติดต่อกับภาคเอกชนอิหร่าน ซึ่งได้รับการเปิดเสรีในการนำเข้าข้าว ฝ่ายไทยจึงได้เสนอให้มีการแลกเปลี่ยนการเยือนและจับคู่ทางธุรกิจ เพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลการค้าและสร้างความคุ้นเคยระหว่างกัน

๑.๒ การชำระเงิน

ในประเด็นการชำระเงิน ทั้งสองฝ่ายเห็นพ้องที่จะเพิ่มพูนความสัมพันธ์ระหว่างธนาคารและสถาบันการเงิน เพื่อเป็นพื้นฐานในการเพิ่มมูลค่าการค้าการลงทุนระหว่างสองประเทศต่อไป อย่างไรก็ตาม ในที่ประชุม JC ฝ่ายอิหร่านไม่ได้ให้ความกระจ่างเกี่ยวกับการดำเนินการและข้อเสนอแนะในการแก้ไขปัญหาการทำธุรกรรมทางการเงินกับอิหร่านมากนัก รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศจึงได้ขอให้ผู้ช่วยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศพบหารือกับผู้แทนจากภาคธนาคารอิหร่านอีกครั้ง และได้รับคำแนะนำจากฝ่ายอิหร่าน ดังนี้

- อาจมีการพิจารณาเปิดธนาคารท้องถิ่นขนาดเล็กที่มีธุรกรรมกับสหรัฐฯ และประเทศตะวันตกค่อนข้างน้อย เพื่อทำธุรกรรมกับอิหร่านโดยตรง เนื่องจากจะได้รับแรงกดดันน้อยลงตามไปด้วย หรืออาจมีการเปิดบัญชีระหว่างธนาคารไทยและอิหร่านในสกุลเงินท้องถิ่นของทั้งสองฝ่าย

- ในส่วนของข้อห่วงกังวลว่าจะถูกตรวจสอบจากชาติตะวันตกนั้น อาจมีการใช้โทรสารเพื่อสื่อสารรหัสลับระหว่างกัน

๑.๓ ประเด็นอื่นๆ

นอกเหนือจากประเด็นข้างต้น ยังมีประเด็นความร่วมมืออื่นๆ ที่ถูกหยิบยกในที่ประชุมฯ ด้วย ได้แก่

- พลังงาน ฝ่ายอิหร่านแสดงความพร้อมที่จะส่งออกน้ำมันดิบ CNG NGV และผลิตภัณฑ์ปิโตรเคมีมายังไทย รวมทั้งแสดงความพร้อมที่จะจัดการประชุม Joint Committee on Energy ไทย-อิหร่าน ครั้งที่ ๓ ที่กรุงเทพมหานคร

- การประกันภัย ฝ่ายอิหร่านประสงค์จะริเริ่มความร่วมมือด้านการประกันภัย ผ่านการสัมมนาร่วม และหลักสูตรอบรมสำหรับผู้เชี่ยวชาญ

- ICT ทั้งสองฝ่ายเห็นพ้องว่าควรเร่งรัดเพื่อให้มีการลงนามในบันทึกความเข้าใจว่าด้วยความร่วมมือด้านการไปรษณีย์ โทรคมนาคม และเทคโนโลยีสารสนเทศโดยเร็ว

๒. ความร่วมมือด้านการท่องเที่ยว

ทั้งสองฝ่ายเน้นย้ำความสำคัญของความร่วมมือเพื่อเพิ่มจำนวนนักท่องเที่ยวจากทั้งไทยและอิหร่าน เนื่องจากปัจจุบันจำนวนนักท่องเที่ยวไทยไปอิหร่านยังมีจำนวนค่อนข้างน้อย ในขณะที่นักท่องเที่ยวอิหร่านที่เดินทางมาไทยมีจำนวนสูงสุดในกลุ่มประเทศตะวันออกกลาง

โดยที่ไทยตระหนักถึงศักยภาพด้านอุตสาหกรรมท่องเที่ยวของอิหร่าน ฝ่ายไทยได้เสนอให้ความช่วยเหลือเกี่ยวกับการพัฒนาอุตสาหกรรมโรงแรม และฝ่ายอิหร่านได้ชักชวนให้ไทยไปลงทุนด้านการท่องเที่ยวในอิหร่านเพิ่มขึ้น

นอกจากนี้ ฝ่ายอิหร่านยังตอบรับข้อเสนอของฝ่ายไทยในการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพในอิหร่าน และการจัดโครงการ Road Show และ Familiarization Trip

๓. ความร่วมมือด้านการศึกษา

เพื่อเป็นการเสริมสร้างปฏิสัมพันธ์ระดับประชาชน (people-to-people contacts) ทั้งสองฝ่ายเห็นพ้องที่จะกระชับความร่วมมือด้านการศึกษา ผ่านการแลกเปลี่ยนการเยือนระหว่างกระทรวงศึกษาธิการของสองประเทศ และฝ่ายไทยได้เสนอให้มีความร่วมมือระหว่างมหาวิทยาลัยไทยและอิหร่านในสาขาศิลปะและวัฒนธรรม รวมทั้งแสดงความพร้อมที่จะร่วมมือเพื่อให้บันทึกความเข้าใจระหว่างมหาวิทยาลัยไทยและมหาวิทยาลัยอิหร่านที่มีอยู่มีผลเป็นรูปธรรม

๔. ความร่วมมือด้านสื่อสารมวลชน

ทั้งสองฝ่ายหารือเกี่ยวกับการแลกเปลี่ยนการเยือนของสื่อมวลชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และฝ่ายอิหร่านเสนอให้มีการพัฒนาความร่วมมือระหว่างสื่อมวลชนตามร่างบันทึกความเข้าใจว่าด้วยความร่วมมือระหว่างองค์การสื่อสารมวลชนแห่งประเทศไทยและ The Islamic Republic of Iran Broadcasting (IRIB)

๕. ความร่วมมือด้านวิชาการ

ทั้งสองฝ่ายเห็นพ้องให้มีการกระชับความร่วมมือด้านวิชาการ โดยเฉพาะการประมง และการพัฒนาสิ่งแวดล้อม ทั้งนี้ ฝ่ายไทยได้เสนอประเด็นความร่วมมือใหม่ในสาขาธรณีวิทยาและทรัพยากรธรณี การพัฒนาที่ดิน และการจัดการน้ำ ซึ่งไทยจะได้ประโยชน์จากความเชี่ยวชาญของอิหร่าน โดยเน้นการแลกเปลี่ยนผู้เชี่ยวชาญ การฝึกอบรมทางวิชาการ และการแลกเปลี่ยนการศึกษาดูงาน

๖. ความตกลงและบันทึกความเข้าใจที่คั่งค้าง

โดยที่ไทยและอิหร่านมีความตกลงและบันทึกความเข้าใจที่คั่งค้างเป็นจำนวนมาก ทั้งสองฝ่ายจึงเห็นพ้องให้มีการเร่งรัดการพิจารณาและดำเนินการเพื่อให้มีการลงนามความตกลงและบันทึกความเข้าใจที่สำคัญ ดังนี้

- ความตกลงทางการค้า ซึ่งฝ่ายอิหร่านเห็นชอบต่อร่างได้ตอบของฝ่ายไทยแล้ว และทั้งสองฝ่ายจะดำเนินการเพื่อให้มีการลงนามในโอกาสแรกต่อไป
- บันทึกความเข้าใจว่าด้วยความร่วมมือด้านสาธารณสุข
- บันทึกความเข้าใจว่าด้วยความร่วมมือในสาขาการกำหนดมาตรฐานระบบการวัดและชั่งน้ำหนัก การฝึกอบรม การให้บริการห้องทดลอง และการออกไปรับรองมาตรฐาน
- ความตกลงเพื่อการเว้นการเก็บภาษีซ้อน ซึ่งมีการเจรจาฉบับที่ ๓ เมื่อวันที่ ๒๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๔

/ บันทึกความเข้าใจ ...

- บันทึกความเข้าใจเกี่ยวกับความร่วมมือในการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน
ในด้านศุลกากร
- แผนปฏิบัติการโครงการแลกเปลี่ยนทางวัฒนธรรมไทย-อิหร่าน
- ความตกลงเพื่อการส่งเสริมและคุ้มครองการลงทุนระหว่างไทยกับอิหร่าน
ซึ่งได้มีการหารืออย่างไม่เป็นทางการเพื่ออธิบายท่าทีไทยต่อประเด็น
ที่ติดค้างเมื่อวันที่ ๒๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๔ โดยจากการหารือฝ่ายอิหร่าน
เข้าใจท่าทีฝ่ายไทย และสามารถรับข้อเสนอของไทยได้ จึงสามารถตกลง
กันได้ทุกข้อบท ซึ่งกระทรวงการต่างประเทศจะได้นำส่งร่างความตกลงฯ
ที่ตกลงกันได้แล้วให้ฝ่ายอิหร่านยืนยันความถูกต้องผ่านช่องทางการทูต
และจะดำเนินการตามขั้นตอนภายใน เพื่อให้ความตกลงฯ สามารถลงนามได้
และมีผลบังคับใช้ต่อไป

ทั้งนี้ ก่อนการประชุม JC ได้มีการหารือทวิภาคีระหว่างรัฐมนตรีว่าการ
กระทรวงการต่างประเทศและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์อิหร่าน เพื่อหารือแนวทางกระชับ
ความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม และหารือแนวทางแก้ไขปัญหาการชำระเงิน
อันเป็นผลกระทบจากมาตรการคว่ำบาตร ในการนี้ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ
ได้ขอให้ทั้งสองฝ่ายพิจารณากระชับความร่วมมือ ๔ ด้าน ได้แก่ ๑) พลังงาน ๒) สินค้าอุปโภคบริโภค
๓) การท่องเที่ยว และ ๔) การก่อสร้าง และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์อิหร่านเห็นว่าทั้งสองฝ่าย
ควรเร่งรัดการพิจารณาความตกลงและบันทึกความเข้าใจที่ค้างคั้งเพื่อให้มีการลงนามระหว่าง
การประชุม JC ครั้งต่อไปที่กรุงเตหะราน นอกจากนี้ ทั้งสองฝ่ายยังเห็นพ้องที่จะแต่งตั้งผู้แทน
เพื่อติดตามผลการประชุม JC ครั้งนี้อย่างใกล้ชิด โดยควรพบกันทุก ๓-๖ เดือน ซึ่งฝ่ายไทยมีผู้ช่วย
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศเป็นผู้แทน

นอกจากนี้ ภายหลังการประชุม JC รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ
และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์อิหร่าน ได้ร่วมลงนามในสนธิสัญญาว่าด้วยการไต่สวน
ผู้ต้องคำพิพากษาและความร่วมมือในการบังคับให้เป็นไปตามคำพิพากษาในคดีอาญา
(สนธิสัญญาไต่สวนวันักโทษ)

ข้อสังเกต

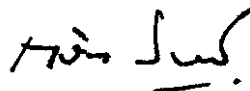
๑) โดยที่ระหว่างการประชุม JC ครั้งที่ ๗ มีการหารือในประเด็นต่างๆ
อย่างกว้างขวาง และหลายประเด็นยังไม่มีมติเห็นชอบ การประชุม JC ครั้งที่ ๘ จึงมีการจัดลำดับ
ความสำคัญของประเด็นหารือ โดยให้ความสำคัญกับประเด็นที่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องต้องการ
ผลักดัน และทั้งสองฝ่ายมีศักยภาพร่วมกัน ทั้งนี้ กระทรวงการต่างประเทศเห็นว่าการติดตาม
ความคืบหน้าผลการประชุมอย่างใกล้ชิด จะทำให้การประชุม JC เป็นช่องทางกระชับและกำหนด
แนวทางความร่วมมือระหว่างกันที่มีประสิทธิภาพและประสบความสำเร็จอย่างแท้จริงต่อไป

๒) เป็นที่น่าสังเกตว่า ฝ่ายอิหร่านให้ความสำคัญกับประเด็นความร่วมมือ
ทางเศรษฐกิจเป็นพิเศษ ซึ่งจะเห็นได้จากจำนวนผู้แทนด้านเศรษฐกิจทั้งจากภาครัฐและเอกชน
๒๑ คน จากทั้งหมด ๓๔ คน อีกทั้งฝ่ายอิหร่านยังมีผู้แทนจากหน่วยงานอื่นซึ่งร่วมคณะมาเพื่อหารือ
ประเด็นที่ไม่ปรากฏอยู่ในวาระการประชุมด้วย เช่น ประเด็นด้านพลังงาน ICT และการประกันภัย

๓) ในระหว่างช่วงเวลาเตรียมการ ฝ่ายอิหร่านได้เสนอให้มีการลงนามความตกลงและบันทึกความเข้าใจระหว่างการประชุม JC เป็นจำนวนมาก รวมทั้งขอให้ฝ่ายไทยจัดการประชุมเพื่อเจรจาความตกลง/บันทึกความเข้าใจที่ค้างค้างอีกจำนวนหนึ่ง แม้ว่าในที่สุด ฝ่ายอิหร่านกลับไม่สามารถส่งผู้แทนเข้าร่วมเจรจาได้เกือบทั้งหมด เมื่อพิจารณาความกระตือรือร้นของอิหร่านในการเร่งรัดความตกลงและบันทึกความเข้าใจกับไทย และการให้ความสำคัญกับประเด็นตามข้อ ๒ แล้วจะเห็นได้ว่าอิหร่านยังคงให้ความสำคัญกับไทยเป็นลำดับต้นๆ ในเอเชีย และมีความพยายามเชิงรุกที่จะกระชับความสัมพันธ์กับมิตรประเทศในสภาวะมาตรการคว่ำบาตร

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณานำเรียนคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณามอบหมายให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องติดตามผลต่อไปด้วย ทั้งนี้ ได้มีหนังสือกราบเรียนนายกรัฐมนตรีเพื่อทราบด้วยแล้ว

ขอแสดงความนับถือ

(นายกษิต ภิรมย์)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ

กรมเอเชียใต้ ตะวันออกกลางและแอฟริกา

กองตะวันออกกลาง

โทร. ๐ ๒๖๔๓ ๕๐๐๐ ต่อ ๑๒๐๔๖

โทรสาร ๐ ๒๖๔๓ ๕๐๕๓